

01

Nutnost uvědomit si co nejlépe nejen, co bude naším tématem, ale také jaké myšlenkové prostředky máme k dispozici a za jakých podmínek k tématu přistupujeme

02

Tedy: naším tématem nebude mravnost ve smyslu mravních zvyklostí, mravů v určité společnosti, společenské skupině či třídě, kultuře, civilizaci apod. převažujících, ale ani ve smyslu uznávaných. (a vyznávaných) mravních náborů event. ideálů (at už jsou dodržovány či ne), nýbrž spíše povaha samotné mravní dimenze, struktura mravní situace.

03

Pro každou mravní situaci je podstatné, že nezůstává sama sebou a pro sebe, nýbrž že se vytváří, vynořuje uprostřed určitého širšího kontextu, který rovněž není mravně neutrální.

04

Pro tento kontext je zase podstatné, že je spolukonstituován a spoluartikulován mravním povědomím a rozvahou, reflexí. Zároveň však platí, že také tato reflexe je vždy mravně situována, že nutně vychází z určitého širšího kontextu, který ý není mravně neutrální (mimo dobré a zlé), a že se k tomuto kontextu zase nutně vrací (už jen proto, že orientuje konkrétní mravní rozhodování, jež je v něm situováno).

05

Ve svých úvahách se proto nemůžeme vyhnout ani tématu aktuálního zarámování celého svého průzkumu ve smyslu dějinné chvíle é a jejího mravního „koeficientu“. Zkrátka: nemůžeme se vyhnout tématu „mravní krize současnosti“.

06

Mohli bychom proto upřesnit své téma asi následovně: povaha a struktura mravní situace a některé aktuální momenty její deformace a jejího narušení.

07

Důraz na to, že půjde jen o některé momenty aktuální deformace struktury mravní situace, se netýká pouze toho, že není v našich silách a vnějších možnostech úplný výčet, nýbrž zejména toho, že k posouzení dějinné mravní situace je nutný odstup, a ten nikdy není v úplnosti realizovatelný uvnitř samotné této situace. Teprve budoucí posuzovatelé budou schopni naše vidění a naše úvahy doplnit a také korigovat.

08

Budeme tedy sledovat dvojí cestu, dvojí perspektivu: na jedné straně se budeme pokoušet vypracovat myšlenkový model „mravní situace“ a vycházejíce z něho, rozvrhneme celou látku etické problematiky, a na druhé straně se budeme pokoušet prohloubit a v detailech skloubit svou „intuici“ celkové mravní stránky té dějinné chvíle, do níž jsme zasazeni.

20 VII 86